

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองหัวช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านหนองหัวช้าง อำเภอยะรัง จังหวัดหนองคาย จำนวน 40 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านหนองหัวช้าง อำเภอยะรัง จังหวัดหนองคาย จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ใช้เวลา 16 ชั่วโมง (ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสัมภาษณ์หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 หน่วย

2.4 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2.5 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.6 แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
2. หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน
3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการวัดความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ
5. การเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t -test (Dependent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

- 1.1 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.18$) และ อัตราเวลาเรียนของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.13$)

1.2 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรส่งเสริมการนำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 4.80$) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.60$) และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.00$)

1.3 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า โครงสร้างของหลักสูตรจัดไว้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนและระดับชั้น ($\bar{X} = 4.60$) เนื้อหาของหลักสูตรมีความชัดเจนและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.40$) โครงสร้างของหลักสูตรจัดไว้เหมาะสมกับเนื้อหา เนื้อหาของหลักสูตรจัดได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาที่กำหนดไว้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการแบ่งเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$)

1.4 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.00$) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม และการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.80$)

1.5 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านอัตราเวลาเรียน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อเรียงรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.40$) อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$) อัตราเวลาเรียนที่กำหนดไว้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.80$)

1.6 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านสภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ของหลักสูตรโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.60$) สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ที่กำหนดจัดหาได้ง่ายและเหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.20$) และเอกสารประกอบหลักสูตรจัดทำได้เพียงพอ ($\bar{X} = 4.00$)

1.7 ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวัดผลประเมินผลหลักสูตรโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า การวัดผลประเมินผลตามจุดประสงค์ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.40$) การวัดผลประเมินการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา ($\bar{X} = 4.20$) และการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 4.00$)

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญสรุปผลดังนี้

2.1 ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมพบว่ามีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.53$) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$) ด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 4.40$)

2.2 ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก พบว่า ผลการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 5.00$) ด้านความคิดรวบยอดเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหมาะสมกับวัยของนักเรียน และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้สร้างความสนใจของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.80$) ด้านความคิดรวบยอดสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ด้านสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับชั้นของนักเรียน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ประหยัดเวลาในการสอน เหมาะสมกับวัยของนักเรียน และด้านการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$)

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากการทำแบบฝึกหัด และจากการประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียนของ

นักเรียนทั้ง 8 แผน เท่ากับ 90.00 และค่าเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนเท่ากับ 27.54 คิดเป็นร้อยละ 91.80 ของคะแนนเต็ม นั่นคือ แผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ 90.00/91.80 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลา จากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนด้วยแผนการจัดการเรียน การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้า หมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 19 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บรรยากาศการเรียนมีความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณา การเรียนเรื่องการทำน้ำปลาจากปลาร้าหมักจะทำให้ให้นักเรียนนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 2.77$) การสอนที่ทำให้ให้นักเรียนพบวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความเหมาะสมกับชุมชน และท้องถิ่นในเรื่องที่เรียน ($\bar{X} = 2.73$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจาก สภาพแวดล้อมทั่วไปของชุมชนบ้านหนองหัวช้าง อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย อยู่ติดกับ แม่น้ำสงครามมีปลาร้าเป็นจำนวนมาก เหมาะที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการทำน้ำปลาจากปลาร้า หมัก ซึ่งขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรจาก กาญจนา คุณารักษ์ (2535 : 308 – 309) และนิคม ชมภูหลง (2540 : 55 – 56) รวมทั้งศึกษา เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ที่บ้านหนองหัวช้าง อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรฉบับร่างเสนอ ประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบรายละเอียดเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการทดลองผู้วิจัยได้สอนร่วมกับผู้ชำนาญการ ทำให้นักเรียนมีความรู้

ความเข้าใจและปฏิบัติได้จริง จึงเป็นเหตุผลที่เชื่อได้ว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นและนักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้ ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลา จากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำประเด็นที่จะมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านจุดมุ่งหมาย ผู้เชี่ยวชาญประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ มีความชัดเจนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของครรชิต ประทุมเวียง (2543 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น สามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น มีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

1.2 ด้านโครงสร้างเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประเมิน 9 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง สามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย จัดไว้เหมาะสมกับเนื้อหา สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน เนื้อหามีความชัดเจนน่าสนใจ สอดคล้องกับ สภาพความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับจุดประสงค์ ความยากง่ายกับวัยและระดับชั้น สอดคล้องกับแนวทางการจัดกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรัช หล้าสุตตา (2543 : บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นในเนื้อหาข้อย โดยเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจ อีกทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นอีกด้วย

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมได้แก่ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการกลุ่ม เน้นปฏิบัติ ความคิดสร้างสรรค์ จัดลำดับกิจกรรมและเรียงลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม ความสามารถของผู้เรียน เหมาะสมกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

1.4 ระยะเวลาเรียน ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวม 3 คน ได้แก่ ความเหมาะสม กับเนื้อหา สัมพันธ์กับการจัดการในชั้นเรียน เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา แสงงาม (2541 : บทคัดย่อ) ระยะเวลาเรียนจะต้องปรับให้สอดคล้องกับเนื้อและกิจกรรม การเรียนการสอน

1.5 สภาพแวดล้อม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของชุมชนหรือท้องถิ่นเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เอกสารประกอบหลักสูตร จัดไว้พอเพียง สื่อ อุปกรณ์หาได้ง่ายเหมาะกับเนื้อหา เหมาะสมกับชุมชนหรือท้องถิ่น เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน พบว่า อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

1.6 การวัดผลประเมินผล ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ สอดคล้องกับ จุดประสงค์ เหมาะสมกับเนื้อหา สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย พบว่า อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำไปทดลอง อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยศึกษาวิธีการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้ เอกสารของ กรมวิชาการ (ม.ป.ป. : 57 – 58) ประกอบไปด้วยจุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผล และ แหล่งการเรียนรู้

3. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.00/ 91.80 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดประจำแผนการจัดการเรียนรู้ และคะแนนการประเมินพฤติกรรมกรเรียนรู้ระหว่างเรียน ของนักเรียนทั้งหมดคิดร้อยละ 90.00 และค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบวัดผลฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 91.80 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุผลดังต่อไปนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา อย่างเป็นระบบ โดยการศึกษาเอกสาร หลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การ วิเคราะห์เนื้อหาอย่างละเอียด ซึ่งได้แบ่งเนื้อหา เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ออกเป็น 8 หน่วย นอกจากนี้ยังได้รับการตรวจแก้ไข และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้ ผ่านการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน การวัดและประเมินผล แล้วว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจเป็นสาเหตุทำให้แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย วิไลวรรณ เชื้ออ่อน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแผนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นกระบวนการ เรื่อง การทำความสะอาดเสื้อผ้า กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง ความสะอาดเสื้อผ้า กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 96.66/88.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ และบุญนาค ฮวบสวรรค์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การถนอมอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การถนอมอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.53/86.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก กิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นการส่งเสริมนักเรียนทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะในกระบวนการทำงาน และพัฒนาทักษะทางสังคมโดยนักเรียน จะต้องดูแลช่วยเหลือกัน มีความสามัคคี อธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมีผลงานที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ เชื้ออ่อน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแผนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นกระบวนการ เรื่อง การทำความสะอาดเสื้อผ้า กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนตามแผนการสอน ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่องการทำทำความสะอาดเสื้อผ้า กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บุญนาค ฮวบสวรรค์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่อง การถนอมอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

เรื่อง การถนอมอาหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 และประยูทธ ศรีคารา (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการเชิงทดลอง เรื่อง การปลูกพืชผักสวนครัว กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยโครงการเชิงทดลอง เรื่อง การปลูกพืชผักสวนครัว มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การศึกษาความพึงพอใจในการเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียน มีความพึงพอใจในเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการเรียนรู้ตามลำดับขั้นโดยการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้เป็นบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาสนุกสนานเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกด้าน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรู้ว่าตนมีความสำคัญ มีความสามารถ และมีโอกาสได้แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้ประจักษ์ ทำให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ผลการเรียนรู้จะช่วยเพิ่มความรูสึกประสบความสำเร็จที่ละขั้นตอน และช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน ผู้เรียนจึงเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไบคาค (Bicak. 1999 : 12 ; อ้างถึง ธาริณี วิทยานิพนธ์. 2542 : 71) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีความสนใจและประทับใจในวิชาวิทยาศาสตร์มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต จึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนการสอน และธาริณี วิทยานิพนธ์ (2542 : 71) ที่พบว่า บรรยากาศในการเรียนอย่างมีความสุข สนุกสนาน นักเรียนมีความประสบผลสำเร็จในการเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง และระดับปานกลาง มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่นำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง นำปลาจากปลาร้าหมัก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้ควรศึกษากระบวนการที่ใช้ในการสอนให้เข้าใจ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานส่วนใหญ่จะมอบให้นักเรียนที่เรียนเก่งในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติหรือนำเสนองาน ดังนั้น ครูผู้สอนควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และกระบวนการทำงานกลุ่ม

1.3 ครูผู้สอนควรเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนแต่ละคน / กลุ่ม อาจใช้เวลาในการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้น ครูผู้สอนควรคอยติดตาม ให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้เรียนอย่างค้ำคูณ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และนำความรู้ไปบูรณาการในทุกกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ในกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ หรือ งานเกษตร เพื่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น